

Til
NRK

Pressemelding – Regjeringens oppdatering av nasjonal jordvernstrategi er for passiv!

I forbindelse med statsbudsjettet for 2019, har regjeringen lagt fram en oppdatert nasjonal jordvernstrategi, etter et stortingsvedtak i februar i år. I arbeidet med å oppdatere strategien, ble blant annet KS, jordbruksorganisasjonene og jordvernorganisasjonene invitert til å komme med innspill. På vegne av jordvernorganisasjonene, kommenterer vi her en del av det som omhandles i denne strategien, og supplerer med elementer som vi mener burde vært med, basert på de innspill som ble gitt i april i 2018.

Regjeringen velger å la dagens omdisponeringsmål bli stående – det er for passivt!

Utviklingen når det gjelder omdisponering av dyrka mark, ser nå heldigvis ut til å fortsette en lengre trend mot en nedgang. Det skulle også bare mangle, etter direkte pålegg fra Stortinget. Når det gjelder dyrkbart areal, er utviklingen mindre positiv. Som regjeringen selv kommenterte i forbindelse med fremleggelsen av de foreløpige Kostra tallene våren 2018, er det trolig en underrapportering av samferdselsprosjekter, som kan komme til å påvirke tallene på et senere tidspunkt, når alle omdisponeringsvedtakene for trasevalg, deponier og riggområder er gjort.

Et av de viktigste innspillene vi kom med, var å ytterligere redusere arealet for omdisponering innen 2024, altså en halvering av dagens mål. I dag, på samme dag som presentasjonen av det norske statsbudsjettet, la FN's klimapanel fram en ny rapport. Den viser en raskere utvikling av de skadelige konsekvensene av global oppvarming, som blant annet framtidige matforsyningskriser grunnet areal- og vannmangel.

På samme måte som FN's klimapanel ser et behov for en raskere utfasing av fossile kilder til energi og industriproduksjon, trenger vi en skjerping av jordvernmålet nå. Det grønne skiftet og en økende betydning av å produsere mer biomasse, som basis for mat, industriproduksjon og energi, tilsier at vi allerede i dag må sette inn kraftigere tiltak for å redusere nedbygging av dyrka og dyrkbar mark.

I tillegg, og som verktøy for å få til denne reduksjonen, mener jordvernorganisasjonene at følgende tiltak må til:

- Styrking av vernebestemmelsene i jordloven i forhold til omdisponering av dyrka mark etter plan- og bygningsloven
 - o *Regjeringen mener jordloven er streng nok*
- Bedre regional planlegging, utarbeidelse av kommunale og regionale jordvernmål
 - o *Regjeringen ønsker å styrke regional planlegging, men nevner ikke kommunale og regionale jordvernmål*
- Arealbudsjett og –regnskap over dyrka mark, administrert av fylkesmannen
 - o *Regjeringen kommenterer ikke dette*
- Skjerping av fylkesmannens og fylkeskommunens mulighet for innsigelse mot planer om nedbygging av dyrka og dyrkbar jord
 - o *Regjeringen stoler fortsatt på bedre jordvern med lokalt selvstyre enn mer aktiv bruk av innsigelser*

- Forbud mot opsjonsavtaler knyttet til dyrka og dyrkbar mark
 - o *Regjeringen ønsker ikke forbud, men vil ha en utredning av krav om å tinglyse opsjonsavtaler som gjelder dyrka og dyrkbar mark. Landbruksdirektoratet har allerede utredet og støttet tiltak om tinglysing. Her forventer vi at Stortinget gir en klar marsjordre til regjeringa om at det er utredet nok, nå trengs det handling!*
- Skjerping av krav om større hensyn til jordvernet i forbindelse med bygging av infrastruktur, også knyttet til midlertidige deponier og riggområder
 - o *Regjeringen vil følge opp arbeidet med jordverninteressene i arbeidet med gjennomføring av Nasjonal transportplan, men peker kun på gjeldende praksis*
- Krav til nydyrking og planmessig flytting av mold/matjord i forbindelse med omdisponering
 - o *Regjeringen peker på at det er flere jordflyttingsprosjekter hvor bl.a Nibio er involvert og mener disse må evalueres før det konkretiseres tiltak*
- Forbud mot bygging av parkering, boliger og næringsbygg på dyrka eller dyrkbar mark
 - o *Regjeringen kommenterer ikke dette*
- Innskjerping når det gjelder bruk av dyrka mark til bygninger, veier og permanente oppstillingsplasser innen landbruket.
 - o *Regjeringen vil utrede en generell søknads- og meldeplikt i jordlova for å regulere landbruket sin egen nedbygging*
- Utredning av regionale jordvernfond som virkemiddel til finansiering av jordverntiltak
 - o *Regjeringen kommenterer ikke dette*

Selv om en ser en gradvis bevegelse i Regjeringens tilnærming til å imøtekomme Stortingets krav og presiseringer når det gjelder jordvernstrategien, går det **etter jordvernorganisasjonens oppfatning for tregt i forhold til at det burde ligge en 0-visjon til grunn for jordvernet**. Den globale situasjonen tilsier at jordvern må inn som **en viktig del av vår nasjonale sikkerhetspolitikk**.

Som jordvernorganisasjoner, setter vi vår lit til at Stortinget sørger for en enda klarere innskjerping i den endelige behandlingen av den oppdaterte jordvernstrategien.

Er det ønske om ytterligere kommentarer er det bare å ta kontakt med noen av oss under.

Vennlig hilsen

Olaf Gjedrem (sign, elektronisk godkjent)
Jordvernforeningen i Rogaland
 Mobil: 930 63 697

Dag N. Kristoffersen (sign, elektronisk godkjent)
Jordvern Vestfold
 Mobil: 413 39 111

Øyvind Kjølborg (sign, elektronisk godkjent)
Jordvern Oslo og Akershus
 Tlf: 909 19 260

på vegne av alle de regionale jordvernforeningene og -alliansene i Norge:

Lars Opsal jr (sign)
 Jordvernalliansen i Hedmark

Atle Frantzen (sign)
 Jordvern Møre og Romsdal

Eli Birgitte Singstad (sign)
 Jordvernalliansen i Trøndelag

Torstein Ruben Kaasa (sign)
 Jordvernforeningen i Telemark

Ståle Sakseide (sign)
 Jordvernforeninga i Bømlo

Anne Marit Benjaminsen (sign)
 Jordvern Nordland

Per Olav Krekling (sign)
 Buskerud Jordvernallianse